

Utveckla arbetsintegration

Inledning

Under våren 2016 har ett antal aktörer mötts i en utvecklingsgrupp under namnet ”Utveckla second hand för att kvalitetssäkra vägar in på arbetsmarknaden”. Följande aktörer har medverkat i arbetet (i alfabetisk ordning):, Coompanion, Erikshjälpen, Forum – idéburna organisationer med social inriktning, Frälsningsarmén, , Göteborgs Räddningsmission, Hela Människan, Myrorna, Röda Korset, Sveriges Stadsmissioner och Verdandi. Även Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Sveriges Kommuner och Landsting visade intresse för frågan, men har senare haft svårt att följa arbetet annat än på distans. Skribenterna bakom detta dokument är därför de idéburna organisationerna ovan.

Arbetet har bedrivits främst genom att vi alla samlat kunskapsunderlag utifrån existerande verksamheter, gemensamma frågeunderlag men också genom möten (digitala och verkliga).

Samverkansparterna gick in i arbetet med målet att gemensamt förbättra och kvalitetssäkra det arbete vi bedriver på området. Syftet var att bli bättre på att hjälpa människor vidare in i och ut på arbetsmarknaden. Målet var att genom att skapa vägar för verksamhetsutveckling skulle fler kunna erbjudas arbetsintegration. Vi inledde arbetet genom att alla ta fram olika kunskapsunderlag kring vad som redan görs och hur detta bedrivs, samt vilka utmaningar vi kan se inom vårt område.

Executive summary

- Idéburna organisationer har gjort och gör stora insatser för att människor ska hitta vägar ut på arbetsmarknaden.
- I princip saknas systematisk uppföljning och därmed kunskaper om vad vi gör, hur vi gör det och vilka resultat vi når.
- De förutsättningar vi verkar under är mycket varierande och osäkra, vilket undergräver möjligheterna att bygga långsiktiga och kunskapsbaserade verksamheter.
- För närvarande löper en mycket stor andel av dessa verksamheter risk att läggas ned – vilket innebär att utsattheten hos dessa redan pressade grupper kommer att öka.
- De utmaningar som vårt samhälle står inför med ökande klyftor och stor utsatthet hos vissa grupper, gör att vi måste hitta möjligheter till samarbete mellan olika aktörer (idéburna organisationer, myndigheter och offentliga aktörer och privat näringsliv).
- Ett gemensamt projekt där en mångfald aktörer medverkar är helt nödvändigt – och det brådskar att detta kan starta.
- Vi behöver både konkret genomförande på en rad platser runt landet, och långsiktiga förutsättningar för lärande, så att kvalitet och utveckling blir möjligt.

Bakgrund

Alternativa aktörer i arbetsmarknadspolitiken

Ett antal aktörer inom det civila samhället har under många år varit verksamma inom olika delar av arbetsmarknadspolitiken – med fokus på integration, psykisk och fysisk ohälsa, kriminalitet, drogberoende, kön, ålder, etnicitet och andra utmaningar. Det är tydligt att civilsamhällets aktörer inom arbetsintegration är en stor del av de kompletterande aktörer som olika uppdragsgivare kan använda sig av – inom olika delar av arbetsmarknadspolitiken. Det är också tydligt att organisationerna är efterfrågade som aktörer – av politiken, av offentliga aktörer och av individerna som kommer till oss. Däremot erbjuds inte organisationerna långsiktiga förutsättningar för att bedriva och utveckla sitt arbete.

Det finns indikationer på att många idéburna organisationer har lyckats bidra till att deltagare i arbetsmarknadsprogram har gått vidare till jobb eller egen-vald utbildning i mycket högre grad än förväntat. Ingen ordentlig statistik på detta finns samlad, men ett antal organisationer kan visa resultat på upp mot 45% - så hög andel av deltagarna har gått vidare från sina sysselsättningsplatser. I hur hög grad man lyckas verkar bero på uppdraget, de långsiktiga förutsättningarna, individuella möjligheter, målgruppens utmaningar, och handledarnas förmågor. Eftersom många av de deltagare som är hos oss idéburna organisationer också är de med längst tid i arbetslöshet, så är ett sådant utfall – om det stämmer för en större grupp – mycket högt!

Många av organisationerna i det civila samhället har varit anordnare med goda resultat där deltagare ibland hittat vägar tillbaka till arbetsmarknaden, men vi kan också se att våra insatser inneburit att individernas välmående ökat och därmed förmågan att se möjligheter att gå vidare i livet. Att så är fallet, och att deltagare ofta upplever det som positivt att delta i verksamheter som civilsamhället erbjuder, gör det viktigt att ta reda på mer om hur de resultaten uppstår.

Fas 3

Under de senaste åren har det i hög grad varit FAS 3/sysselsättningsfasen – numera jobb och utvecklingsgarantin – som varit fokus för organisationernas arbete. Över 5000 anordnare av olika karaktär (privata företag, idéburna organisationer, sociala företag etc) har under de senaste åren varit aktiva inom jobb och utvecklingsgarantin, med mycket varierande resultat. Alla idéburna organisationer som medverkar i förstudien har på olika sätt varit aktiva i detta arbetsmarknadspolitiska program. Vårt uppdrag har handlat om att erbjuda en vettig sysselsättning och Arbetsförmedlingen har egentligen inte förväntat sig att vårt arbete ska leda deltagarna vidare, vilket märks genom att ingen redovisning efterfrågats och inga målsättningar satts för arbetet.

Sysselsättningsfasen ger oss ett underlag till organisationernas arbete när det gäller olika gruppers utmaningar (även om organisationernas arbetsintegrerande verksamheter är mycket bredare än detta). En stor utmaning i detta är vi behöver mycket bättre statistiskt underlag för att kunna besvara

hur organisationernas arbete har sett ut när det gäller detta. Det har aldrig funnits en förväntan från det offentliga om att kunna ge sådana exakta svar, vilket gör att uppskattningarna nedan mer grundar sig på enskilda verksamheters undersökningar, och en gemensam förståelse i frågorna. Det är tydligt att en mycket större och mer genomarbetad undersökning kring detta behövs. Följande siffror bygger på en rapport som Jan Edling (Verdandi) sammanställt för över ett år sedan – men eftersom inte senare siffror går att få fram använder vi dem som grundunderlag

- Nära 39 000 personer har varit inskrivna i sysselsättningsfasen – 54% av dessa var män och 46% var kvinnor. Det finns indikationer om att deltagarna hos många organisationer legat på en jämnare fördelning mellan könen än så, och ibland med en högre andel kvinnor.
- 60% av deltagarna är födda i Sverige, vilket innebär att 40% är utrikesfödda. Eftersom andelen utrikesfödda i Sverige är 20% så är den här gruppen klart överrepresenterad i Fas 3, något som många av oss organisationer också tydligt ser i vilka deltagare som kommer till oss.
- En stor andel av deltagarna (39%) har en funktionsnedsättning, och den andelen har ökat kraftigt under programmet. Personer med psykiska funktionsnedsättningar har tredubblats under åren. Andelen personer med sådana utmaningar har varierat mellan olika organisationer beroende på verksamhet. När det gäller fysiska funktionsnedsättningar varierar också andel för olika organisationer. Varför så har varit fallet behöver vi titta närmare på, men ett antagande skulle kunna vara de krav som sådana funktionsnedsättningar ställer på fysiskt arbetsmiljö. När det gäller psykiska funktionsnedsättningar finns det indikationer om att individer med sådan utmaning varit relativt högt representerade i organisationernas arbete. Kanske spelar det här roll att många deltagare hos oss har lång tid i arbetslöshet bakom sig?
- 32% av deltagarna har bara förgymnasial utbildning, vilket ska jämföras med 12% i hela landet. Men två tredjedelar har faktiskt redan gymnasieutbildning eller högre. Över 40% av deltagarna har varit arbetslösa i mer än 7 år. Här har vi inget underlag kring hur detta ser ut i våra verksamheter – det behöver vi titta mer på.

Kommande utmaningar

Under våren 2016 rapporterade Arbetsförmedlingen att antalet individer som år efter år står utanför arbetsmarknaden ökar – oavsett vilka insatser myndigheten erbjuder. Arbetsförmedlingen skrev då att det handlade om en grupp på 116 000 personer. Arbetsmarknadsminister Ylva Johansson sa senare under våren att 76% av de som är inskrivna på Arbetsförmedlingen har mycket svag förankring på arbetsmarknaden, vilket innebär över 274 000 människor.

Med sådana utmaningar framöver behöver vi hitta bättre arbetsformer och samarbeten. Om vi inte gör det riskerar vi som samhälle att få en mycket stor grupp människor som aldrig blir inkluderade i samhället. Det kommer innebära mycket stora kostnader för hela Sverige, och för de flesta offentliga system vi har.

Regeringens plan verkar vara att de nya insatserna på arbetsmarknadsområdet ska utgå mer från varje individs behov och förutsättningar, samtidigt som ett stort fokus läggs på utbildning. Det finns ett stort behov av arbetsmarknadsåtgärder i samhället, och integrationsuppdraget blir allt större. Vi aktörer inom det civila samhället gör redan stora insatser, men vi är övertygade om att vi kan bli ännu bättre, med rätt förutsättningar och bättre möjligheter till samverkan med det offentliga. Vår uppfattning är att utbildning bara är en del av lösningen kring arbetsmarknadsutmaningen, och att flera olika lösningar behöver identifieras. Vi anser att man i det här sammanhanget behöver fokusera flera olika trappsteg för att nå längre för att bidra till vägar in på arbetsmarknaden: mobilisera, rusta, utbilda och arbeta. Alla dessa trappsteg behövs, för de enskilda individerna. Det går inte att standardisera hur länge varje steg bör pågå – för det varierar. Det går heller inte att enbart lägga fokus på ett av stegen och förvänta sig att det ska lösa utmaningarna.

Vad är det som gör att vi har lyckats relativt väl?

En av civilsamhällets stora styrkor och fördelar är att vi lägger mycket tid och resurser på varje individ och därmed lär känna hen bättre. Att många av våra deltagare kommer vidare till arbete vet vi. Att en mycket stor grupp av de vi möter upplever att de utvecklas mycket under sin tid hos oss, vet vi också. Och ändå är vi inte nöjda med resultaten. Vi kan konstatera att nästan inga kunskaper om vad vi gör, och vår roll i arbetsmarknadspolitiken finns – både från myndighetssidan, från politiken och från forskningens sida. Men även vår egen självbild kan förbättras. För många av organisationerna så har man inte sett att civilsamhället spelar en roll för vägar in på arbetsmarknaden – utan man har en tendens att beskriva det arbete som görs mer som ett socialt arbete än arbetsmarknadspolitik. Tiden för stuprör är förbi – alla delar behövs för att nå resultat.

Vi tror att om vi alla lär oss mer om vad och hur vi gör, och om olika aktörer söker gemensamma lösningar där vi kombinerar våra arbetssätt med politiska verktyg i form av bidrag, olika metoder för att stödja de första stegen ut på arbetsmarknaden, sänkta arbetsgivaravgifter för målgruppen, handledarstöd under de olika faserna – riktat till både deltagare och arbetsgivare – ökad samverkan med offentliga aktörer, större tydlighet i rollfördelningen och ett bättre nätverk av arbetsgivare, så bör allt detta kunna leda till att fler individer får kraft att gå vidare ut på arbetsmarknaden. Vi inser att det finns utmaningar som handlar om att diskussionen om lösningar och metoder fastnar i de partipolitiska skyttegravarna – men det har vi faktiskt inte råd med, varken moraliskt, medmänskligt eller ekonomiskt. Vi måste våga ha modet att pröva olika vägar. Och det är detta som är vårt långsiktiga mål – att enskilda individer ska hitta vägen till en egen försörjning.

Vår utgångspunkt i arbetet utgår från den enskilda människan och hennes behov. Att vara arbetslös innebär inte bara att inkomstsituationen försämras. Rutiner rubbas, sociala sammanhang försvinner och den psykiska ohälsan ökar. Att förlora jobbet riskerar att bli en personlig kris som försätter individer i utanförskap och utsatthet på många fronter. Civilsamhällets arbetsintegrerande verksamheter i olika former ger möjlighet att stödja dessa individer, både genom att erbjuda en trygghet och social samvaro och genom professionell handledning. Därmed kan deltagaren stärka sin arbetsförmåga och sin möjlighet till anställning i framtiden. Vi är övertygade om att det inte bara är

det enskilda stödet till varje människa som har betydelse för detta, utan att de samhälleliga mål som organisationerna jobbar mot också har positiva effekter för individerna.

Men samtidigt är det viktigt för alla parter att inse att genom att vi som organisationer erbjuder en plats för människor i utsatthet, så tar vi på oss ett stort medmänskligt ansvar. Ett ansvar vi vill och kan ta. Men det innebär stora risker för både individer och organisationer när det offentliga snabbt förändrar förutsättningar och regler. Därför är det viktigt för oss att vi gemensamt får en tydligare bild av hur vägen från arbetslöshet tillbaka till arbetsmarknad ser ut, och vilken typ av stöd som varje individ behöver så att inte snabba avbrott riskerar att förvärra situationen för individerna. Hur kan vi gemensamt med de offentliga aktörerna hitta lösningar och metoder som behövs?

Syfte

Så hur ser civilsamhällets arbete på arbetsmarknadsområdet egentligen ut? Här finns mängder av frågor:

- Vad är organisationernas syfte och vilken drivkraft har de för att arbeta med arbetsintegration? Och vad betyder organisationernas drivkrafter för arbetsintegrationen?
- Vilka uppdrag tar organisationerna, och hur omfattande är dessa? Är de olika aktiva för olika målgrupper?
- Vilka arbetsmarknadspolitiska program är vi verksamma i och vilka förutsättningar har vi? Vilka uppdragsgivare möter vi?
- Vad är det som utmärker civilsamhällets aktiviteter? Vad har vi som aktörer gemensamt?
- Vad är det i det organisationerna gör som leder vidare till reguljärt arbete? Ser det olika ut för olika grupper? (kvinnor-män, olika funktionshinder, olika etnisk bakgrund, olika ålder etc)
- Hur arbetar civilsamhället med sitt innehåll? Vilket ekologiskt ansvar tar vi i vårt arbete?
- Vad är det som präglar arbetsintegration inom civilsamhället? Hur arbetar organisationerna med olika gruppers utmaningar?
- Vilka mervärden kan anordnare i civilsamhället erbjuda deltagare som står långt ifrån den reguljära arbetsmarknaden?
- Inom vilka delar kan civilsamhället arbeta tätare ihop och var skiljer sig olika organisationer åt?

Vi anser att en gemensam syn som grundar sig på en nulägesanalys behövs, där särskilt fokus måste läggas vid arbetet med icke-diskriminering, jämställdhet och miljö. Grundat på en sådan finns det möjlighet att kunna erbjuda mer kompetensutveckling och ökat stöd och utbyte mellan samverkansparter. Ett annat viktigt steg är också att beskriva "länken" vidare från våra verksamheter till övriga arbetsgivare. Vilka kontaktnät knyts och hur arbetar civilsamhället med att rusta individen med relevanta referenser för framtida arbetsgivare. Hur ser arbetsgivarnas behov ut, och hur kan vi lägga större fokus på detta i det uppdrag som det civila samhället tar på sig? 4 av 5 nya jobb i Sverige skapas av små och medelstora företag med upp till 50 anställda. Ett hinder för dem är osäkerheten och risken med att anställa – och då särskilt personer som varit långtidsarbetslösa. Sannolikt kan vi som civilsamhällsaktörer minska den osäkerheten genom att dels matcha våra deltagare bättre med respektive arbetsgivares behov, och dels fungera som stöd för båda parter (supported employment) under en provperiod.

Som organisationer i civilsamhället vill vi på arbetsmarknadsområdet driva olika sociala och arbetstränande verksamheter, där vi genom att stärka individer kan skapa bättre lokal och social nytta genom att erbjuda personerna stöd. Vi förbereder individerna för nästa steg i livet genom målmedvetet utvecklingsarbete och meningsfulla arbetsuppgifter.

Vad behöver vi göra i ett genomförandeprojekt?

Vi ser att ett genomförandeprojekt behöver fokusera följande:

- **Rollfördelning.** Vilken roll har de idéburna organisationerna i arbetet? Vilken roll har de andra samverkansparterna? Kan vi göra en gemensam processkarta där vi både tar in vad vi gör, vad vi borde göra, vilken nytta för individen vi vill se och vilken kunskap de olika aktörerna behöver om varandra? Hur kan vi utveckla gemensamma riktlinjer för vår samverkan – går det att skapa en gemensam arbetsplan tillsammans med offentliga aktörer?
- **Samverkan.** Hur kan vi utveckla samarbetet mellan de olika aktörerna (både mellan idéburna och offentliga, inom respektive grupp men också med den privata sektorn)? Hur kan vi skapa långsiktiga ekonomiska förutsättningar för att utveckla arbetet – det konkreta arbetet på lokalplanet såväl som det nationella kunskapsutvecklande arbetet?
- **Metodutveckling.** Hur kan vi tydliggöra vilka metoder som används, vilka resultat de verkar ge, vilken nytta olika aktörers bidrag gör, samt hur de metoderna kan utvecklas? Fungerar olika metoder olika bra för olika gruppers utmaningar? Hur kan vi kvalitetssäkra vårt arbete? Hur tydliggör vi värdet av den samhörighet och sociala acceptans som många deltagare upplever hos civilsamhällets aktörer? Vilken roll spelar samhörigheten och den sociala acceptansen för vägen in på arbetsmarknaden? Hur kan vi hitta metoder att mäta och värdera detta? Hur mäter och värderar vi utvecklingen i självförverkligande som många av våra deltagare lyfter fram som ett unikt värde?
- **Länkar vidare.** Hur kan vi skapa bättre och starkare kedjor mellan olika aktörer som kan vara viktiga för individerna? Hur minskar vi risken att individer faller mellan olika myndigheters ansvar, alternativt slussas runt i systemet? Hur kan vi bygga starkare nätverk ut till den externa arbetsmarknaden? Hur kan vi lägga större vikt vid de behov som externa arbetsgivare har, så att vårt arbete med arbetsintegration kan skapa ännu bättre förutsättningar?

Vi anser att ett framtida projekt ska ha som uttalat mål att sträva mot att så många deltagare som möjligt ska få anställning under projektets gång.

Mobilisering

Mobilisering mellan sektorer

Om vi långsiktigt ska kunna förändra situationen för de personer som står långt från arbetsmarknaden så krävs det ett mycket bredare samarbete mellan idéburna organisationer (i det arbetet bör även inkluderas arbetsintegrerande sociala företag, kooperativa föreningar etc) myndigheter (Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, samordningsförbunden. Kommunerna, vården och Kriminalvårdsverket) och politiken. Långsiktiga förutsättningar när det gäller uppdrag, ekonomi, samordningsstrukturer, kunskapsutveckling, metoddokumentation och statistikunderlag är nödvändigt om vi ska förändra situationen. Vi måste veta vad som fungerar bra för att se hur vi kan utveckla saker vidare. De offentliga aktörerna måste också förstå att idéburna organisationer måste få ersättning för kostnader och långsiktiga ekonomiska ramar, för att vi ska kunna bidra kontinuerligt i arbetet.

En utmaning i arbetsmarknadspolitiken är att den privata sektorns deltagande i den här typen av program varit relativt liten. Det framtida projektet måste därför lägga stor vikt vid att inkludera och mobilisera den privata sektorn och dess nätverk – främst på lokal och regional nivå. Syftet är naturligtvis att vi ska kunna erbjuda individerna länkar in på den vidare arbetsmarknaden, men också att vi i ökande grad ska kunna svara upp mot de behov av arbetskraft som den lokala och regionala arbetsmarknaden har.

Mobilisering inom sektorer

I ett framtida projekt bör också mobilisering mellan olika civilsammanslagningar finnas med, för att vi bättre ska kunna anpassa verksamheter till olika målgruppers behov. Genom det bör kvaliteten för varje individ, varje organisation och varje offentlig aktör kunna bli bättre.

Vi behöver också få till en större mobilisering mellan olika offentliga aktörer och myndigheter. Det är mycket tydligt att glappet som ofta uppstår mellan olika myndigheters uppdrag måste minska, och vi tror att det bara är möjligt genom ökad kännedom om varandra, och en gemensam utgångspunkt om att arbeta för individernas bästa.

Mobilisering nationellt, regionalt och lokalt

En utmaning vi ser i mobiliseringsfrågan är att de offentliga aktörerna ofta vill ha ett regionalt eller lokalt samarbete, snarare än en nationellt. Samtidigt är det tydligt att vi behöver samverka nationellt för att kunna ta de steg som behövs för att utveckla arbetet med vägar in på arbetsmarknaden. Idag sker ingen gemensam kvalitetssäkring från de offentliga aktörerna, och de olika stödformer av finansiering som finns är så många och olika att det blir otydligt vad som förväntas och hur det civila samhället kan arbeta långsiktigt med planering. Även detta leder till kvalitetsutmaningar, och stora problem med långsiktigheten.

Mobilisering med anpassning

Det är centralt att vi i ett gemensamt projekt lägger upp planen för hur arbetet ska bedrivas och vilka som ska involveras. Samtidigt är det centralt att inse att både arbetsmarknaden och individerna hela tiden förändras, vilket gör viktigt att arbetet måste kunna växlas och utvecklas. Alltså blir det viktigt att tillåta en viss frihet och anpassning för det framtida projektet.

Målen

Som aktörer är vi olika och har en mängd olika inriktningar, vilket är en stor styrka i det gemensamma arbetet. Målen är inte att vi som aktörer alla ska bli lika och jobba på samma vis, utan att vi alla ska utveckla vårt arbete utifrån våra förutsättningar för att i högre grad kunna erbjuda varje individ det stöd som behövs.

Vi anser att följande mål bör ha hög prioritet i genomförandeprojektet:

- **Rollfördelning.**
 - Ett kunskapsarbete om de olika aktörernas roller i arbete genomförs
 - En processkarta för vilka aktörer som är involverade i arbetet – med fokus på individen – ritas. Här behöver särskilt fokus läggas vid vad vi gör, vad individerna behöver och vad vi borde göra
 - Vi samlar kunskaper om vilka kunskaper de olika aktörerna behöver om varandra
 - Vi prövar att skapa en gemensam arbetsplan för samarbetet
- **Samverkan.**
 - En etablerad samverkanslösning mellan aktörerna finns på plats
 - En plan mot en förbättrad samverkanslösning inom grupperna tas fram
 - Långsiktiga ekonomiska förutsättningar inriktade på utveckling etableras – med inriktning mot både nationell och lokal nivå
 - Vi etablerar ett samarbete för det nationella kunskapsutvecklande arbetet
- **Metodutveckling.**
 - En statistisk undersökning om resultat genomförs – som fokuserar vad som görs, vilka resultat som nås för olika målgrupper etc.
 - En dokumentation om arbetssätt och metoder genomförs
 - Ett arbete om kvalitetssäkring genomförs med fokus på metoder som kan leda till att fler människor får stöd att hitta vägar in på arbetsmarknaden
 - En undersökning av värdet av samhörighet och social acceptans som arbetsintegrerande metod genomförs
 - Metoder att värdera och utvärdera det arbete som olika aktörer gör identifieras
 - En utbildning erbjuds till aktörerna för att höja kunskapsnivån om varandra
- **Länkar vidare.**
 - Ett etablerat kedjetänk mellan olika aktörer testas, och kunskaper kring detta samlas och sprids
 - Ett samarbete som minskar glappen i systemen prövas
 - Företagscirklar där idéburna organisationer kan vara mentorer och bidrar till att supported employment identifieras och testkörs

GÖTEBORGS RÄDDNINGSMISSION

- Ett processinriktat arbete där det civila samhällets organisationer arbetar mer fokuserat med de behov som externa arbetsgivare har bedrivs
- Kontaktvägar och samverkan med näringslivet utvecklas och säkerställs

Undertecknare

Personerna som arbetat fram underlaget, och organisationer som ställer sig bakom underlaget.

Sven Bartilsson

Coompanion

Tomas Bjöersdorff

Erikshjälpen

Göran Pettersson

Forum – idéburna organisationer med social inriktning

Johan Lahne

Frälsningsarmén

Heidi Sandberg

Göteborgs Räddningsmission

Lauretta Gförer och Örjan Wallin

Hela Människan

Kerstin Brage

Myrorna

Linda Kiprowska

Röda Korset

Linus Bergström

Riksföreningen Sveriges Stadsmissioner

Håkan Lundmark

Verdandi

Underlag till resonemanget

Här hittar ni länkar till våra olika rapporter och underlag:

- [Hur bedrivs arbetsintegrerande verksamheter – med second hand som exempel – idag? \(Erikshjälpen\)](#)
- [Förbättringsförslag inom arbetsintegration och validering av kompetens \(Sveriges Stadsmissioner\)](#)
- [Förbättringsförslag när det gäller kvalitetssäkring & rekrytering av handledare \(Röda Korset\)](#)
- [Hur ser organisationerna på arbetsintegration och vilka utmaningar finns i de offentliga lösningar som hittills presenterats \(Frälsningsarmén & Hela Människan\)](#)
- [SWOT-analys av styrkor och svagheter kring organisationernas arbete idag \(Frälsningsarmén\)](#)
- [Utmaningar kring politiska signaler och program för arbetsintegration \(Göteborgs Räddningsmission\)](#)
- [Utmaningar i vägen från arbetspraktik till yttre arbetsmarknad \(Verdandi\)](#)
- [Utmaningar och förslag kring strukturella problem \(Göteborgs Räddningsmission\)](#)
- [Förslag kring hur länken mellan offentliga aktörer och civilsamhälle/social ekonomi kan bli bättre \(Göteborgs Räddningsmission\)](#)
- [Behov av affärsutveckling på området \(Coompanion\)](#)
- [Gemensamt frågeunderlag togs fram kring vilken typ av deltagare vi möter idag, vilka metoder och arbetsätt vi använder, vilka vi samarbetar med, hur vi mäter vad vi gör och hur vi finansierar det vi gör. \(hela gruppen, skribent Göteborgs Räddningsmission\)](#)
- [Sammanställning – vad vill vi gemensamt göra \(hela gruppen, skribent Göteborgs Räddningsmission\)](#)
- [Sammanfattning om hur vi ser på området, vilka problemområden som finns och vilken vision vi vill arbeta mot \(hela gruppen, skribent Göteborgs Räddningsmission\)](#)